

Västerås kommun

Rektorn vid S:ta Gertruds skola F-5

Anna Olofsson Carstedt

anna.olofsson.carstedt@vasteras.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn av S:ta Gertruds skola F-5
i Västerås kommun

Tillsyn i S:ta Gertruds skola F-5

Skolinspektionen genomför tillsyn i Västerås kommun under år 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

S:ta Gertruds skola F-5 besöktes av Skolinspektionen den 11 september 2014.

Fakta om skolenheten

S:ta Gertruds skola är en kommunal skola i Västerås kommun och verksamheten omfattar förskoleklass och grundskolans årskurser 1-5. Vid tidpunkten för tillsynen hade skolan 191 elever. Skolan leds av en rektor och personalen är indelad i två arbetslag där lärarna utgör ett arbetslag och förskoleklass- och fritidshemspersonal det andra.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik över de nationella ämnesprov som genomfördes under läsåret 2012/13 uppnådde mellan 39,3 och 96,4 procent av skolans elever kravnivån på samtliga delprov i matematik att jämföra med 77,9 och 94,5 procent för riket. På ämnesproven i svenska samma läsår uppnådde mellan 66,7 och 100,0 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov att jämföra med 87,5 och 95,5 procent för riket. På ämnesproven i svenska som andraspråk uppnådde 84,6 procent av eleverna kravnivån på de tre delprov som finns redovisade att jämföra med 66,3 och 86,5 procent för riket.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att verksamheten vid S:ta Gertruds skola har områden som måste förbättras.

Skolan måste se till att elevernas skolmiljö i sin helhet präglas av studiero och att skolans plan mot kränkande behandling innehåller en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Vidare saknar skolans elever tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Den som uppmärksammar att en elev kan behöva studiehandledning på modersmålet anmäler inte alltid detta till rektorn. Skolan har även mycket omfattande brister i sina individuella utvecklingsplaner.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på de brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Västerås kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 9 januari 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Västerås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.
- Se till att planen mot kränkande behandling innehåller en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Motivering

Studiero

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Rektorn anger i Skolinspektionens intervju att skolmiljön i "vissa klasser och i vissa sammanhang" inte präglas av studiero. Lärarna instämmer i rektorns bild och uppger att det finns klasser där skolmiljön inte präglas av studiero. I Skolinspektionens enkät hösten 2013, riktad till skolans pedagogiska personal, visar svaren på ett lågt indexvärde gällande studiero. Lärarna uppger vidare att de gjort vissa insatser för att förbättra studieron men att problemen med studieron kvarstår i vissa grupper.

I Skolinspektionens intervju med elever framkommer att det oftast är väldigt "pratigt" på lektionerna, förutom vid de tillfällen då det är prov. Eleverna upp-

lever att det är "jobbigt och svårt att koncentrera sig". Ämnet matematik är dock ett undantag, där eleverna anser att det är studiero.

Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns brister i den studiero som ska präglade skolmiljön. Att studieron varierar i en skolmiljö är naturligt. Utredningen visar dock att bristerna i studieron är omfattande och att det därför inte rör sig om naturliga variationer i studieron.

Plan mot kränkande behandling

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling benämnd "Plan mot diskriminering och kränkande behandling". Planen innehåller en kort beskrivning av hur föregående års plan har utvärderats av rektor och lärare och vilket resultat den har haft framför allt för arbetet med anmälda händelser av kränkande behandling. Planen saknar dock en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolmiljön i sin helhet inte präglas av studiero och att planen mot kränkande behandling saknar en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

5 kap. 3 §, 6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Västerås kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att den som uppmärksammar att en elev kan behöva studiehandledning på modersmålet anmäler det till rektorn.

Motivering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Vidare framgår av skolförordningen att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

I Skolinspektionens lärarintervju framkommer att de anser att det finns elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet men som inte får detta överhuvudtaget eller som inte får det i den utsträckning de behöver. Bland annat framhåller lärarna att det skulle behövas ytterligare studiehandledning, för elever som har behov av det, på modersmålet somaliska.

Av Skolinspektionens rektorsintervju framkommer att rektorn anser att de anmälningar som når henne, gällande elevers behov av studiehandledning på modersmålet, leder till en utredning av elevens behov. Samtliga elever får enligt rektorn även den studiehandledning på modersmålet som en utredning har visat att de behöver.

Skolinspektionens samlade bedömning är att det enligt uppgifter från lärarna finns fler elever på skolan som kan behöva studiehandledning på modersmålet än de som får detta i nuläget. Enligt uppgifter från rektorn känner hon inte till dessa elever. Den som uppmärksammar att en elev kan behöva studiehandledning på modersmålet ska därför anmäla detta till rektorn.

Sammanfattningsvis visar utredningen att de som uppmärksammar att en elev kan behöva studiehandledning på modersmålet inte alltid anmäler detta till rektorn. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 8 § skollagen, 5 kap. 4 § skolförordningen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Västerås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen eleven får undervisning i.
- Se till att det i den individuella utvecklingsplanen framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Av skollagen framgår att i årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har tagit del av och granskat sex stycken av skolans individuella utvecklingsplaner. De uppgifter som framgår av dessa är nästan uteslutande uppgifter som går att hänföra till ämnet matematik. I något fall framgår uppgifter om att eleven ska "läsa på glosor till glosförhör". Uppgifter som berör elevens utveckling i övriga ämnen som eleven får undervisning i saknas helt.

De uppgifter som går att utläsa ur planerna är heller inte sådana att de kan anses utgöra omdömen om elevens kunskapsutveckling. Uppgifterna handlar uteslutande om vad eleven eller vårdnadshavare ska göra för att eleven ska utvecklas vidare. Planerna beskriver därmed inte elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

Även de insatser som behövs, för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen, fokuserar endast på vad eleven och vårdnadshavare ska göra. Vilka insatser som skolan ska vidta saknas helt. Det som framgår gällande elever och vårdnadshavares insatser är dessutom mycket generellt beskrivet, som till exempel "Jobba på", "Tänka på vad jag säger – ingen attityd" och "Bli bättre på matte". Insatserna saknar även koppling till konkreta kunskapskrav i grundskolans ämnen.

Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns omfattande brister i skolans individuella utvecklingsplaner. Planerna innehåller inga skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen eleven får undervisning i. Planernas redogörelse för vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen, redogörs inte för i samtliga ämnen som eleven får undervisning i. De insatser som framgår är även mycket generella och utgår endast ifrån vad elever och vårdnadshavare ska göra.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns omfattande brister i skolans individuella utvecklingsplaner. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Västerås kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna och de som avser att påbörja utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Motivering

Av skollagen framgår att elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Av Skolinspektionens intervju med rektorn framgår att skolan inte har någon personal som har ett tilldelat ansvar för att tillgodose elevernas behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolan saknar personal med ett tilldelat ansvar för att tillgodose elevernas behov av vägledning inför utbildning och yrkesval. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 29 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar



Sara Rising
Beslutsfattare



Andreas Mehnert
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.